

stubbar uttaneftir

Arbeiðisloysið vexur í EF

Aftur er arbeiðisloysið vaxið í EF, visir ein mánaðarfrágreiðing, sum varð almanna-kunngjörd mánaðagin.

Í august vóru 1,2 miljónir arbeiðsleys í Onglandi móti umleið 1,04 miljónum í juli, í Frankríki 800 túsund móti 740 túsund, í Hollandi 194 móti 191,1, í Belgia 174 móti 172 og í Danmark var stóðan 94 túsund móti 84 túsund.

Sjórænarar givið seg yvir

30 muhammedanskir partisanar, sum friggjadagin í síðstu viku tóku eitt japanskt farmaskip við manning upp á 21 og fimm filippinskum tollarum, yvirgövu seg mánaðagin til filippinsku myndugleikarnar.

Skipið varð rænt sunnan fyri oynna Mindanao, har More frælsisrørsan heldur til. Fylkingin kravdi ein loysipening upp á 800.000 krónur (umleið ein miljón peso).

Mánaðagin varð skipið kringsett av 10 krigsskipum, og tá vórðu fyrst manningin og tollararnir frígvinir, og tástani yvirgövu partisanarnir seg.

Eykaútreiðslur upp á 25 miljardir

At oljuprisurin fór upp við 10% hin 1. októbur, merkir at EF fær eina eykaútreiðslu upp á umleið 25 miljardir kr. teir niggju mánaðarnar, ið hesin prisur stendur við, upplýsir ein talsmaður fyri EF kommisjónina mánaðagin.

Serfrøðingar í kommisjónini halda, at inntøkurnar hjá oljuframleiðararöndunum fara at vaxa umleið 60 miljardir hesar mánaðarnar.

Ræður ikki longur frá at ferðast til Libanon

Støðan í Beirut er nú so vanlig, at danska ambassadan ikki longur vil fráráða fólk at ferðast til Libanon í ørindum viðvíkjandi handli, sigur uttanríkisráðgjafið.

Ambassadan heldur tó í einum skrivi, at støðan er so sum so við at samráðast um handli, tí bankar og skrivstovur eru væntandi stongdar eina tíð frameftir.

Játta deyðshóttanir

Keldur í Ísralska uttanríkisráðnum játtaðu mánaðagin slaturin um, at stjórnmálar í fleiri arabiskum londum hava sent hóttanarskriv til afrikanskar leiðarar, sum undir Yom Kippur krignum vildu hava diplomatiskt samband við Ísrael.

Sum tað hevur ljóðað, bæði

í ísralskum bløðum og Washington Post, funnu afrikansku leiðararnir útav, at nœvnini á londum teirra stóðu undir anti-ísralskum skrivum, uttan at teir vóru spurdir.

19.000 verja Hirohito keisara

Hóttanir um atsóknir og um drápsroyndir á japanska keisaran Hirohito undir almennu vitjan hansara í USA hevur sett sving í lögregluna.

Longu dagin áðrenn ferð hansara var keisaraborgin í miðbýnum í Tokio hildin undir strongum politieftirliti. Og sambært almennar keldur fara 19000 lögreglumenn at verja 20 kilometra langa teinin frá keisaraborgini til flogvøllin, haðani keisara-parið skal fara.

stórsigur fyri fjallaklintrarar

Tveir onglendingar, Dogu Scott (t.v.) og Dougal Haston hava sum teir fyrstu í heiminum verið uppi á Mount Everest, komnir upp ein veg, har eingin áður hevur farið.

Útsynningsleiðin upp á 8.848 metra høga tindin hevur higat til dags verið mettt at vera ómøgulig at koma upp.

Ákærdir fyri at myrða Carrero Blanco

Hóast spanska stjórnin hevur avsmáað tað, vænta verjararnir fyri 15 ETA limir, at tað koma nýggjar rættargongdir um stutta tíð.

Millum teir ákærdu eru Ignacio Perez Beotegui alias »Wilson» og Jose Mugicia Arregui — báðir eru sagdir at vera leiðandi limir í tjóðskaparrørsluni í Norður-spania. Teir eru ákærdir fyri morð á forsætisráðharran Carrero Blanco í 1973.

Nokta spæl við spaniolar

Sum fyrsta felag av sínum slag noktaði Ítróttasamband Svøríkis at kappast við Spania í %trótti. Aftaná ein eykanevndarfund í felagnum varð avgjørt, at eingin fram eftir skuldi í felagnum taka lut í ítrótt saman við Spania.

Tvey sponsk fótboltslið mótmæla

Spanska meistaradeildarliðið Atletico Bilbao noktaði týsdagin at spæla ein vinardyst sum mótmæli móti morð Franco á tveir baskarar. Sunnudagin mótmæltu tveir leikarar í meistaraliðnum Santander við at spæla við svørtum armbindi undir einum dysti. Tá teir vórðu avhoyrdir av lögregluni, segdu teir, at teir syrgdu ein vin.

Heyst í skaldaheiminum

Ja, heystið er komið, og kaldir vindar fara um landið, rætt er tað. Men eitt annað heyst er eisini komið, tað er skaldaheyst. Tað er rættuliga komið við kældum vindum, vátaðri, og niðri á Vaglinum falla bløðini av trønum so brúngul — fólgaði — niður á tað kolasvarta asfalt. Og ikki so langt frá Vaglinum liggur ein bókaútgávustøð, sum eisini hevur fólgaði bløð í vind-eyganum. Hesi fólgaðu bløð eru gamlar skrivaðar søgur, sum eru endurprentaðar.

Á jú okkurt gott er uppafturprentað av farnum skaldum, men tað kann alikavæl samanberast við heystið, tað eru gomul fólgaði bløð, sum eru framkomin. Tað er í hvussu so er ikki ungur og fagurgørur, ný-blómendi skaldskapur.

Vit sum í ár skriva 1975, kunnu eisini skriva eitt 1-tal fyrri talið á útgivnum bókum í prosa — óbundnum máli, sum kom út í fjór. Í virliti frá í fjør sæst, at í Føroyum kom ein bók við fagrum bókmentum, skrivað í óbundnum máli út, seks í bundnum máli og ein barnabók. Tað vil siga, at vit í alt fingi í hendi 8 bókur tilhoyrandi fagar bókmentir. Men tað vóru bókur skrivaðar av føroyingum. Samstundis komu út 15 bókur innan yrkisbókmentir, og 10 skúlabókur. Hetta vóru eisini upprunaverk úr Føroyum.

Hetta gevur okkum eitt tal, sum sigur 37 bókur, skrivaðar á føroyskum gívnar út í 1974.

Men um somu tíð verða gívnar út 41 bókur, sum er umsettir úr fremmandum máli.

Einki ilt um tað, at fólk umseta. Tað er frálíkt, at vit fáa bókur um útlendsk viðurskipti, til at siga okkum frá útheiminum. Men tað kann ikki bera til at vit fáa útlendskar bókur at siga okkum frá Føroyum, og tí ið fer fram her.

Og tað er tápuligt at hugsa sum so, at hetta bara er eitt fyrirbrigdi, sum er í 1974. Tað er tað ikki. Hetta er eitt, sum stendur við — vit fáa ikki útgívnar føroyskar bókur av eini-hvørjari orsök.

Men hvat er tað so, sum liggur til hindur fyri at fáa bókur á føroyskum, um føroysk viðurskipti til føroyingar at lesa?

Vit frætta onkuntíð, at eitt-hvørt skald, tað veri seg ein innan fagar bókmentir, ella yrkisbókmentir — liggur við handritum til bókur, sum ikki koma út. Hetta eru greið boð um, at tað lönir seg ikki at geva út bókur. Tað er ikki talan um at gerast ríkur av at skriva, men at kunna liva av tí. Um skaldini kundu livað av tí, tá vóru kanska heitari tíðir innan skaldaheimin.

Og hetta, um at skaldini ikki kunnu liva av skrivning síni, at teir ikki fáa orðið upp, tí tað lönir seg ikki, tað liggur nær upp at tí, sum hendir aðrastaðir, bert á annan hátt. Djarvt er tað

kanska at siga, men her er talan um at skerja skrivfrælsið. Tað hoyrast himmalrópandi røddir, so skjótt tað er ein stakkal

ur í Kina. Á jú, vit gremja okkum eisini um fólk í diktatur-londunum, har til dømis Teodorakis ikki fekk orðið fram. Men lita vit á okkara egna hósna-garði, so er tað ein merkilig tøgna í hósna-garðinum, sum kann sigast at vera heldur óvanligt.

Veruleikin er tann, at tað kostar so nógv at siga tað tú vilt, at tú hevur ikki ráð til tað. Hetta er sanniliga at skerja skrivfrælsið.

Nú ljóðar tað kanska eitt sindur øvugt, men satt at siga hava vit ikki ráð til at lata tøgna standa við. Tað hevur stóran týðning fyri menningina av samfelagnum, at vit kunnu lata skaldini tala, uttan at tey fara á húsagang av tí.

Tað má vera skyldan hjá sam-felagnum at stuðla mentanini, soleiðis at tað, ið er til, kann koma fram í ljósmálum. Og tað er eisini ein stór uppgáva, at hjálpa til so at vit fáa fleiri ið skriva, og gera skaldskapin meir fjølbroyttan.

Tað er tí ikki at undrast á, at virðislon M. A. Jakobsens ikki er komin fram enn í ár. Og tað hevði heldur ikki undrað, um hon hevði farið til eldri bókmentir.

Hermann Oskarsson

Hermann Oskarsson, blaðmaður

handan tjöld, bambustjöld og jarntjöld, sum verður teptur ella útvístur. Ein Solsjenitsin í Sovjet og ein hálendskur munk-

Vinningarnir á KS 75

Pláta frá H. C. W. Tórgarð	11732
Teppimaskina frá Thomas Dam	18218
Tvey slips frá Lexa	11236
Truckur frá Tórshamar	18127
Pláta frá Filadelfia	23895
Lego frá F. Akursmørk	28298
Tvey slips frá Lexa	23830
Pláta frá H. C. W. Tórgarð	23736
Truckur frá Tórshamar	38296
Skinn frá Vilma	56003
Band frá Filadelfia	23540
Bók frá Filadelfia	49150
Truckur frá Tórshamar	41861
Pláta frá H. C. W. Tórgarð	56425
Jakki frá Fa. John W. Thomsen	56862
Kr. 1000 frá hósdegnum	3485
Kr. 1000 frá friggjadegnum	11312
Kr. 1000 frá leygardegnum	23445
Høvuðsvinningurin upp á 10.000 kr.	56689

Vinningarnir kunnu heintast við at venda sær til Pf. KS, Traðarvegur 14, tlf. 14442.

Pf. KS

Spreinging við Leynaklivar

Vegna spreinging í sambandi við tunnilgerðina við Leynavatn verður vegurin um Leynaklivar stongdur 2 ferðir um samdøgurið — o. u. 5 minuttir hvørja ferð — frá 1. október at rokna.

LANDSVERKFRØÐINGURIN